

Justitsministeriet

Sendt pr. mail til statsogmenneskeretskontoret@jm.dk og anel@jm.dk (med henvisning til sagsnummer 2019-60-0035)

Høringsvar til forslag til Lov om beskyttelse af whistleblowere

Forsikring & Pension vil gerne takke for muligheden for at kunne afgive bemærkninger til forslaget om beskyttelse af whistleblowere. Forsikringsbranchen er allerede i kraft af bestemmelserne i lov om finansiel virksomhed underlagt krav om etablering af whistleblowerordninger. Overordnet set finder vi det uhensigtsmæssigt, at der ikke er et bedre samarbejde i EU, så forsikringsbranchen nu skal leve op til forskellige EU-direktiver om Whistleblowerordninger. Forsikringsbranchen er naturligvis ikke modstandere af whistleblowerordninger, men den nuværende EU-dobbeltregulering virker ikke gennemtænkt. Det skaber unødigt bureaukrati og en uklar retstilstand.

Af lovforslagets § 3 fremgår det alene, at sektorspecifik lovgivning fortsat vil finde anvendelse, og at bestemmelserne i det fremsatte lovforslag vil supplere bestemmelserne i FIL således, at beskyttelsen af whistleblowere som minimum skal leve op til de i lovforslaget fastlagte minimumsstandarder, dog således at et eventuelt højere beskyttelsesniveau i en sektorspecifik whistleblowerordning opretholdes. Det er væsentligt, at de nye regler i lovforslaget alene supplerer og ikke overlapper i forhold til de regler, der allerede gælder. Det gælder f.eks. forholdet til grænseoverskridende virksomhed og fælles ordninger for koncerner, jf. nærmere nedenfor. Desuden er der forhold omkring mulighed for anonymitet, hvilket ikke indgår som krav i dette lovforslag. Endelig er der forskellene i anvendelsesområdet, idet grov chikane ikke er omfattet af anvendelsesområdet for den nugældende whistleblowerordning for vores branche. Vi imødeser derfor en dialog med Finanstilsynet omkring lovforslagets betydning for de allerede eksisterende ordninger.

Forsikring & Pension har følgende konkrete bemærkninger til lovforslaget:

Grænseoverskridende virksomhed

I dag sætter FILs bestemmelser ikke begrænsninger for, at danske filialer af fx et norsk selskab kan være omfattet af reguleringen i Norge vedrørende en fælles whistleblowerordning. Som det fremgår af lovforslaget, så skal der oprettes en whistleblowerordning, hvis et selskab i Danmark, herunder filialer, har et CVR-nr. og det vil derfor få stor betydning for de virksomheder, der opererer på tværs af landegrænser.

24.03.2021

Forsikring & Pension
Philip Heymans Allé 1
2900 Hellerup
Tlf.: 41 91 91 91
fp@forsikringogpension.dk
www.forsikringogpension.dk

Ann-Sofie Leth
Chefkonsulent, cand.jur.
Dir. 41919048
ale@forsikringogpension.dk

Sagsnr. GES-2020-00263
DokID 421985

Der bør tages hensyn til de virksomheder, der er aktive i flere medlemsstater end Danmark, og at der gives mulighed for at kunne oprette whistleblowerordninger i det land, hvor det for virksomheden giver mest mening. Dermed undgås unødvendige administrative byrder.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2020-00263

DokID 421985

Koncerner og fælles whistleblowerordninger

Af § 14 i lovforslaget fremgår det, at det alene er koncernforbundne virksomheder, der beskæftiger mellem 50-249 ansatte, der kan etablere en fælles whistleblowerordning. Koncernforbundne virksomheder, der beskæftiger over 249 ansatte, er derfor forpligtet til at etablere hver sin interne whistleblowerordning. Det samme er koncernforbundne virksomheder, hvor den ene virksomhed har over 249 ansatte, og den anden har mellem 50-249 ansatte.

Forsikrings- og pensionselskaber er i dag opdelt i mange juridiske enheder med hvert deres formål og har etableret fælles whistleblowerordninger i medfør af FIL. Ordninger der har fungeret godt. Derfor mener vi, at det vil være meget bekymrende og et element, der giver helt unødvendige administrative byrder, hvis denne mulighed fremadrettet begrænses.

Af direktivets præambelbetragtning 55 fremgår det, at interne indberetningsprocedurer bør gøre det muligt for juridiske enheder i den private sektor at modtage og undersøge indberetninger i fuld fortrolighed fra arbejdstagerne i enheden og dens datterselskaber eller tilknyttede virksomheder («koncernen»). Det virker ulogisk, at den betragtning alene skal gælde for virksomheder med 50-249 ansatte.

Øget risiko for offentliggørelser af fortrolige data

Lovforslaget indeholder i § 5, stk. 2 en adgang for whistleblowere til at offentliggøre ellers fortroligt materiale i tilfælde, hvor (1) der på trods af en indberetning til den eksterne whistleblowerordning ikke er truffet passende tiltag, (2) såfremt whistlebloweren har rimelig grund til at antage, at overtrædelsen kan udgøre en overhængende eller åbenbar fare for offentlighedens interesser eller (3) såfremt whistlebloweren har rimelig grund til at antage, at der vil være represalier forbundet med indberetning til den eksterne whistleblowerordning eller ringe udsigt til, at overtrædelsen vil blive imødegået effektivt. Det følger af § 6, at beskyttelsen dog kræver, at whistlebloweren havde rimelig grund til at antage, at de indberettede eller offentliggjorte oplysninger var korrekte på tidspunktet for indberetningen, og at oplysningerne hører under lovens anvendelsesområde.

Mulighederne for offentliggørelse indeholder derfor væsentlige gråzoner, hvor fokus synes at være placeret på den enkelte whistleblowers indsigt og forståelse af henholdsvis materialet, whistleblowerprocessen og whistleblowerbeskyttelsen. Denne regulering medfører en risiko for offentliggørelse af f.eks. forretningsfølsomme data og/eller beskyttet persondata fra en godtroende whistleblower – uanset at det efterfølgende måtte vise sig, at offentliggørelsen ikke var berettiget enten helt eller delvist. Disse gråzoner følger direkte af direktivets art. 15, men når der henses til, at det i lovforslagets § 1, stk. 1 nr. 3 er valgt at gå videre end kravene i direktivets art. 2 ved også at inddrage indberetninger, som vedrører "alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold", er der tale om at området for offentliggørelser – inkl. risikoen for helt eller delvist uberettigede offentliggørelser – samtidig er udvidet betydeligt.

Indberetning om forhold forud for ikrafttrædelse

Det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at det skal være muligt at indberette om forhold, der ligger forud for lovens ikrafttrædelse.

Forsikring & Pension

Sagsnr. GES-2020-00263

DokID 421985

Feedback til whistlebloweren

Det foreslås i § 11, stk. 1, at whistlebloweren skal modtage feedback hurtigst muligt og ikke senere end tre måneder fra bekræftelsen af modtagelsen. I den foreslåede § 2, stk. 1, nr. 13, defineres "feedback" som "*meddelelse til whistlebloweren af oplysninger om de påtænkte eller truffede tiltag som opfølgning og om begrundelsen for en sådan opfølgning*". Idet lovforslaget overimplementerer direktivet i forhold til de forhold, der kan whistleblowers omkring, vil lovforslaget, hvis det bliver vedtaget som fremsat, kunne give problemer i forhold til gældende regler om blandt andet tavshedspligt og beskyttelse af personfølsomme oplysninger i forhold til den indberettede. Vi finder det således nødvendigt, at der tages stilling til, hvorvidt de gældende regler dermed foreslås ændret, herunder hvordan retssikkerheden i så fald opretholdes for den indberettede person.

Med venlig hilsen

Ann-Sofie Leth